

ההסדרות הראשונות אינן לגבי הסבירות במבנה
הונדל ולפי בקשתה של ועדת הכספים - ובמיוחד של ד"ר ברך - העברנו
מע"ף הארנונה לתקציב האוצר - חל שבני במבנה האוצר. הוסמנו 2,7
מליון לירות - העברת ההוצאות המועברות למסגרת האוצר. אבל היות ואנו
לוקחים בחשבון שזו איננה הוצאה של האוצר אלא של קרן הארנונה, הוררנו
מכוס של 2,325,000 לירות.

ד"ר ברך:
אילו הייתם מלווים את הטבלה הדברי הסבר
אלה, לא הייתי מעורר את השאלה.

ד"ר ארנון:
אנו מייחסים חשיבות רבה לטבלאות אלו כי
הן ברורות ונותנות תמונה מלאה. כל הטבלאות
בנויות לפי המתכונת שהמברת.

התקציב הנוסף למסדר האוצר מסתכם ב-412,900
לירות, אבל נפרזו אם נאמר כי זה היה התקציב של השנה השוטפת, כי בתקציב
זו הוכנסו סכומים שאינם חוזרים, אנו חלקנו את התקציב הנוסף לשנים:
פעולות הנמשכות ב-1956/57 ופעולות שאינן נמשכות. הפעולות הנמשכות בשנת
1956/57 כוללות הרכבת הנבייה באגף המכס והבלו במכוס של 219,900 לירות
ומלווה עממי - 90 אלף לירות, פעולות שאינן במסכות כוללות: אמצע אגרות
המקדמה למס הכנסה - 60 אלף לירות ותוספת עובדים למלווה חוזא - 43
אלף לירות.

בשאלתי - כיצד מחשבים את הוצאות האתיקרות,
תשובה על כך אפשר למצוא בעמ' 84.

המע"ף - תוספת פעולות מתחלק לשניים: פעולות
הקשורות בחוקים והחלטות קודמות, שבקבוצתיהם הוגדל המבנה באגף המכס
והבלו, עם ההחלטה על המסים החדשים בקטגוריית של 219 אלף לירות ל-7
חדשים, וכדי להשלים פעולה זו יש צורך ב-200 אלף לירות נוספות.

החלק השני הוא - הגדלה ותוספת לפעולות אחרות,
כמו: הגדלת היעוץ בלשכה הראשית, מחלקת הסכונן בלשכה הראשית, אגף

מס הכנסה תוספת לעובדים זרעיים, אגף מס הכנסה תוספת לעבודות חוץ, אגף
מס הכנסה פרסום רשימת נסוטים, תוספת למחלקת הגבייה ותוספת לאגף המכס
והבלו - המסתכמים ב-260 אלף לירות.

במע"ף צמצום פעולות כולל: ביטול בי"ס לעובדי
האוצר, צמצום מלווה חובה - מס רכוש, בטול הטעות הנוספות באגף מס הכנסה,
אבי חייב לומר, כי צמצום באדמיניסטרציה שאינו כא בר בעד עם צמצום פעולות
הוא מובבל מאוד.

עמדה על פרטי הטבלה, כי טבלות מסוג זה, מופיעות
בכל מסדר ומסדר.

ד"ר ברך:
לא עגית מדוע דרושות העלאות אלו בתקציב מסדר
האוצר.

על כך ענה מר אריאלי.

הי"ר י. בורני:
אתה יצאת מהישיבה עם תחילת דבריו של מר אריאלי.

ד"ר ארנון:
אני חייב תשובה למר סוזאייב. אתה העירות
הערה אחת ביחס לדיסטריקט. הצדק אצלך, אני מבקש
את סליחתך ומבטיח כי בימים הקרובים אטציג לך בכתב את החשבון על הדיסטריקט.

אשר לשאלה: מה הן ההפחות שבעשו במשרד האוצר, מני חייב לומר, כי האוצר אינו צריך לשלם מתקציבו בנעד האדמיניסטרציה של המרבוזה ולרות הפיתוח, כי זה איננו סייד למשרד האוצר. ולכן אני חושב שהפחתה זו מוצדקת.

י. טפיר: מה היו התוצאות של מיוזג המרבוזה עם מס הרכוש?

ד"ר ארנון: התוצאות המרגוביות עלו, אבל הסנכרון צומצם ב-8 פקידים. מני מניין מרוב מסיזוג זה הביא תוצאות כבר הטבה.

י. בדר: מני חושב שתקציב מיוזג האוצר מוגזם מעד. הוא הוגדל ב-2,3 מליון לירות לעומת התקציב של הטבה הסוטפת.

מני חושב שסיימת ההסוואת המדיעה בספר התקציב איננה טובה. ההסוואה נעשית על יסוד התקציב לשנת 1955/56 אחרי כל התיקונים והתוספות. בתקציבו של המזכיר המיניסטר של מטסלת המנדט הופיעו 4 טורים: התקציב השנתי של הטבה הקודמת, התקציב המתוקן, התקציב של הטבה הנאה וההסוואה בין התקציבים. בטבלות שהגיש שר האוצר חסר טור אחד - התקציב המקורי של הטבה הקודמת.

היו"ר י. גורי: אינני שולל אפשרות של עמודה נוספת כזה, שהיתה מקלה, אבל אחרי שהתקציב הנוסף מוסר הוא הפך לתקציב 1955/56.

י. בדר: כאן לא כתוב התקציב ל-1955/56 כפי שתוקן, אלא התקציב לשנת 1955/56. מכל מקום, ההסוואה צריכה להעשרת בין התקציבים המקוריים ולא בין התקציבים המתוקנים.

לכן הרשימי לעצמי להגיד, שתקציב משרד האוצר גדל ב-2,3 מליון לירות. תקציב זה גדל יותר ממשרד כל תקציב אחר במדינה. מני מניין שמשרד האוצר נמצא במצבו נמצא לפני שנתיים-שלוש משרד ראש המטסלה, קל מאד להגדיל אותו ולכן הוא גדל מדי שנה.

לא קבלתי שום הסגר מתקבל על הדעת להעלאות שחלו במגף המכס. מדי פעם מספרים לנו שהאדמיניסטרציה של המכס נעשית פשוט יותר ונוחה יותר, בעלמים אטנבים, - ובסך הכל יש לנו שתי תחנות מכס בארץ - ולמרות זאת ההוצאות הולכות וגדלות.

היו"ר י. גורי: אנו עוברים לתקציב משרד המסחר והתעשייה.

א. בהיר: האם עכשו נדרן גם על תקציב הפיתוח של משרד המסחר והתעשייה?

היו"ר י. גורי: כן.

י. בדר: תקציב הפיתוח אינו מחולק למשרדים.

היו"ר י. גורי: בעמוד 271 מופיע הפירוט של תקציב הפיתוח ובפירוט זה אתה יכול לראות, כי תקציב

הפיתוח לחקלאות צמוד למשרד החקלאות, תעשייה ומלאכה - למשרד המסחר והתעשייה, מחצבים וחשמל - למשרד הפיתוח וכו'. ישנם שלושה סעיפים המסתכמים ב-6 מליון לירות שאינם צמודים למשרדים. כאשר בגיע לסעיפים אלה, בחליט לאיזה משרדים יש להצמידם.

אבקש את חברי הועדה להציג את שאלותיהם לתקציב הרגיל של משרד המסחר והתעשייה ולתקציב הפיתוח של משרד המסחר והתעשייה.

י. בדר:

ברצוני לשאול:

(א) מדוע חלה העלאת בתקציב משרד המסחר והתעשייה ומה הן הדרכים שיש בדעת השר לנקוט בהן על מנת לאקסטרם תקציב משרדו? לאחר שסמעתי שכוננת השר להקל בענייני הסוחרסליים והסיבהליים במשרד, חשבתי שהוא יעשה מה יעשה בזמנו השר ברנסטין, כאשר הפחית את תקציב המשרד. אינני יכול להכניס לשיגרה שכל שנה טוכרח התקציב לגדול. ועם כל האמון האישי שיש לי בשר ספיר, אני חושב שהוא אינו צריך להסחף בזרם הכללי של כל המשרדים לגבי הגדלת תקציביהם.

(ב) אני חושב שהמלאכה מקוונת בתופן מכורי ביותר בתקציב הפיתוח של משרד זה. במבנה המסק הקיים במדינה יש למלאכה מקום יותר גדול ממשר במדינות נחרות בהן קיימת תעשייה גדולה. מולם המלאכה אינה מקבלת את העידוד הדרוש. ברכשת ציוד כמעט ואין חלק לגעלי המלאכה. הגבוק למלאכה מקבל אותו טכום כסף הדרוש למטון ההלוואות לתשלום מס ההכנסה. נפגשתי לוג פעם עם נציגי געלי המלאכה והם טוענים שהמאב קשה ביותר בגלל המחסור במשרתי. אני רוצה לדעת מה חושב השר לעשות כדי להקל מצבם של געלי המלאכה?

(ג) איזה מפעלים יקבלו את ההלוואות המוקצבות לתעשייה, כמה קבלו בעבר ומה הן התוצאות המסקיות גם מבחינת הייצור וגם מבחינת הייצוא?

(ד) מה מצב ההלוואות ברדיסקוונט? עד כמה שאני יודע נתנות הלוואות ברדיסקוונט לחקלאות וייצוא אך לא לייצור ולסיטונאים, שמהווים חלק מהיי ור, כי הם מחזיקים מלאי של מצרכים וסחורות וצריך לתת להם אפשרויות של מיסון.

(ה) הייתי רוצה לדעת מה מדיניותו של מר ספיר לגבי כותבה ומוצריה דומים לה.

(ו) מה הם הצעדים הקונקרטיים שנעשו על ידי מר המסחר והתעשייה לעידוד הייצוא ולעידוד הסקעות הונן?

(ז) מה עושה משרד המסחר והתעשייה בשטח ההכנות לשעת חירום?

(ח) האם נכון הדבר שתוקמנה חכרות מסלתיות לייצוא, ומה עמדת מר המסחר והתעשייה לגבי בעיית המבצחה גיין יצואן ותעשיין?

(ט) איזה חכרות מסלתיות נמצאות תחת פיקוחו של משרד המסחר והתעשייה, ומה הן התוצאות המסקיות של כל אחת מהן?

(י) מה דעת השר על כך שבחברות מסלתיות מספלים 3-4 משרדים מסלתיים?

י"א) מדוע מוקד מסקרת המדינה למותי שיטנם כמה טובי מסון של חכרות מסלתיות או חצי מסלתיות: טוב אחר - הלוואות, טוב שני - מניות וטוב שלישי שטרם הוגדר. האם במפעלים המסלתיים הנמצאים תחת פיקוחו של משרד המסחר והתעשייה ישנן הסקעות מהטוב הגלתי מוגדר?

י"ב) מה ביחס לבניית מחסנים? במן טופיע סעיף של הלוואות לבניית מחסנים. האם יש להגין מזה שהמסעלה בונה את המחסנים?

י. ספיר:

בתקציב הרגיל, ההגדלה העיקרית היא בחטיבת סחר חוץ מ-611 אלף לירות ל-857 אלף לירות. והמנגנון הוגדל ב-28 פקידים. בדברי המסבר המסקתי לרשות כמה נתונים, אבל אני חושב שכדאי להבהיר מהי השיטה המחייבת הגדלה כזאת בחטיבת סחר החוץ, בזמן שביתר החטיבות נשאר אותו מספר פקידים ומפילו הופחת.

לתקציב הפיתוח, יש פירוט ההלוואות לתעשייה בעיר ובכפר לכל סוגי התעשייה לרכיש ציוד ומבנים. האם מוטבנים אלה

בנויים על יסוד של הצעות קיימות שבהן יש הכחנה בין ציוד מהשלומים וצרכי התקנה, האם אותו מפעל זקוק גם לציוד וגם להתקנה, או שזה שונה לגבי מפעלים שונים?

בענין הציוד מהשלומים, האם זהו ההיקף הכללי של כל האשראי שנתן לרכישת ציוד או יש אשראי נוסף שמינו מופיע בתקציב הפיתוח?

בהלוואות להון חוזר לתעשיית ייצוא חלה חלה הקטנה ב-4 מליון לירות ובתעשיות אחרות חלה הגדלה ניכרת. מהי הפרופורציה של המימון הנוסף לסכומים ממליון וחצי לירות ל-3,250,000 לירות המופיעים כבר בתקציב בשני טעיפים אלה?

באיזה גופן מסתלב לתוך המבנה הזה ענין הפרטיות והטובסידיות לייצוא, מופיעות בסכום של 10 מליון לירות המקום אחר? למי זה ינתן ולפי איזה עקרונות, ואיך זה יעמוד ביחס לסכומי ההלוואות לייצוא?

ז. סוזאייב: (1) מה גורל המחלקה החקלאות במסדר המסחר והתעסיה שהותקפה לא פעם על ידי משרדים אחרים מתוך רצון לספח אותה למסדר אחר - האם היא ממשיכה לפעול במסגרת הקודמת ובסמכות הקודמת?

(2) מה גורל הטיפול בגדולים התעשייתיים כמו - כותנה, בטנים וגידולים אחרים?
(3) באיזו מידה קיים שיתוף פעולה בין מסדר המסחר והתעסיה ובין מסדר החקלאות?

(4) מה גורל התכניות להקמת המועצות וכיצד חולקו הסמכויות בין שני המסדרים?

(5) איזה סנויים חלו במבצרון, איזה סנויים קבע ואיזה סנויים גיאוגרפיים?

(6) מה היא הלסכה הכלכלית שהוקמה לאחרונה במסדר המסחר והתעסיה?

(7) הייתי מבקש ששר המסחר והתעסיה יספור לנו סקירה תמציתית על מצב התעסוקה בתעסיה ברגע זה.

(8) אני מעריך את פעולותיך, הכרזותיך ובכונותך להלחם בקרטלים גם לפני חקיקת חוק. אבל אני שואל: האם אתה חושב לנכון להתערב גם במקרים שחובא לידיעתך הפליה מצד המסק ההסתדרותי, המטביר המרכזי, סולל-בונה או תנובה, ויזכינו לך שיש העדפה במסגרת של הסטור ההסתדרותי, שאינה נוחתת אפשרות שווה ליצרן הפרטי למכור את תוצרתו לדוגמה: האם המטביר יהיה מוכן לשווק מסחתי שיבנים שלא מתוצרת "סמן" דוקא?

(9) בזמנו ביקש מר ורלינסקי הזמנה להקמת יקב, כדי שלא יהיה תלוי ביקבים הפרטיים. לפי המלצת לשכת גאס רחינו את הבקשה. עכשו שמעתי שהתכנית צצה מחדש מתוך תקווה שהשר החדש יבוקט ביטה חדשה. הייתי רוצה לדעת מה האמת בדבר.

(10) מה בדעת המסדר לעשות למען מנוע כפילות בחברת השלומים? אני שמעתי שתכניות המתאשרות על ידי מסחר ותעסיה המחלקה הטכנית של השלומים מעכבת אותן. האם בכון הדבר?

(11) שמעתי תלונות שהתקונים לחוק עידוד השקעות הון שאושרו בכנסת אינם מבוצעים. הייתי רוצה לדעת כמה חברות מאושרות היו לפני קבלת החוק וכמה אושרו לאחר קבלת התיקונים לחוק?

(12) ביחס לייצוא, יד המסחר והתעשייה אמר בנאומו בכנסת, כי הוא מקוה שהטבה בצליח להגדיל את הייצוא התעשייתי ב-10 מליון דולר. אני רוצה לדעת באיזה ענפים תחול עליה זו.

(13) בזמנו הגישו הקמעונאים בקשה למסדתי מתקציב הפיתוח. הייתי רוצה לדעת מה גורלה של בקשה זו כיום, כי בזמנו - ב-1954- קבלנו מכתב ממר גלקמן שהתקציב אינו מאפשר קבלת בקשה זו, ובפברואר 1956 קבלנו טוב מכתב ממר גלקמן ובו שלילה עקרונית של הבקשה הזאת. הייתי רוצה לדעת מה גורלה של בקשה זו היום?

(14) ביחס לערוד הייצוא, האם נעשו מעדים מיוחדים כדי לאפשר קונסיגנציה של סחורות כמו "ל"?

(15) מה מצב ההקצבות מתקציב הפיתוח בשנה זו בהשוואה לשנים קודמות?

(16) בסעיף ההקצבות להון חוזר לייצוא, הוקצבו רק 900 אלף לירות. באופן יחסי זה הסעיף המנגר ביותר בביצוע. הייתי רוצה לדעת מה בדעתכם לעשות כדי לחסל את הפיגורים.

(17) מה נעשה כדי לאפשר לבעלי המלאכה לרכוש ציוד במסגרת הסלומים?

(18) האם מאפשרים הבאת סחורות וציוד על ידי סוחרים כדי טבעלי המלאכה יוכלו לקנות את הציוד במקום?

א. בהיר: (א) בעקבות דבריו של סר המסחר והתעשייה בכנסת על שאלת היבוא, הרסיונות, יבוא סוחרים המיוצרים בארץ, הייתי רוצה לדעת מה הם הסבויים שחלו בכל השטחים הללו.

(ב) מה מספר הרסיונות שהוצאו בשנים 1954/1955 וטרם נוצלו, והאם חוסב מסדר המסחר והתעשייה לבדוק רשימת הרסיונות כדי לבטל תקפם של אלה שאינם מתאימים למציאות?

(ג) מה חוסב לעשות סר המסחר והתעשייה כדי להרחיב את התעשייה העסויה לצמצם את היבוא ולהגדיל את הייצוא?

(ד) בוועדת הכספים התנהלו מספר בירור בקשר עם יבוא הון על ידי עולים. והתברר כי מצד אחד יש לעזור לעולים, אבל מצד שני העולים מביאים יבוא בלתי חיוני, ובעיקר צרכי סותרות ולמעשה נעשה הרבה לא על ידי העולים בעצמם, אלא על ידי סוחר מיוחד בין העולים והיבואנים בארץ תמורת תשלום מסויים. הייתי רוצה לקבל הסבר האם יש יסוד לסענות אלו ומה יש לעשות כדי מצד אחד לעזור לעולה ומצד שני למנוע יבוא מחבל.

(ה) הייתי רוצה לדעת מה נעשה ומה ייעשה כדי לסמור על טיב המזון ואיכותו?

(ו) מה נעשה כדי למנוע יבוא מצרכי מזון שאפשר להשיגם בארץ? ובמיוחד אני מתכוון ליבוא הבשר, כי הגענו לפיתוח רב של ענף הלול, ואחד הדברים שהביא לפיתוח זה הוא - אפשרות סיווק בשר עוף, שעלול לעמוד בסכנה עם יבוא הבשר בארצות הברית.

(ז) בתקציב הפיתוח מופיע סכום גדול פי שנים לעזרת הסנה החולפת בענפי המתכת והאריגים. האם אפשר לקבל פרטים על פיתוח תעשיית המתכת ותעשיית האריגים?

(ח) מהו ההסכם עם הבנקים ביחס להלוואות להון חוזר לייצוא ולתעשיות אחרות, ומהי הרבית שלוקחים הבנקים על הלוואות אלו?

(ט) באיזו מידה טפיע אחוז הרבית שטלמים התעשיינים

על רמת המחירים של המוצרים ?

(י) מה בעשה ביחס להרחבת המסחר לחקלאות ולתעשייה בעקבות המו"מ שניהל שר המסחר והתעשייה עם נגיד בנק ישראל ?

ע. דיין:

1. האם בעשים צעדים מיוחדים כדי להכין מזון לשעת חירום, ובמיוחד מתכוון מני לחיטה, גרעינים ושם רים מתוצרת הארץ, כי אפשר לעבד שטחים יותר גדולים ולקלוט כל מה שבדל בארץ?

2. העתונות מודיע על שפע מזון המבנה מהחוץ.

יבוא זה מתחרה בייצור המקומי של מזון ומוריד את המחירים ועל ידי כך אינו מעודד להמשיך בייצור. שפע הבשר יתחרה בענף הלול, שרק עכשו הוחל בפיתוחו. אפשר לקבל את שפע הבשר, אבל לא להוריד את המחירים כדי לא להתחרות בבשר עוף. אפשר לחלק את הבשר שיובא לבתי חולים, מעברות ועניים, אבל לא להוריד את מחירו.

3. מני רואה, כי הסכום המוקצב להון חוזר

לתעשייה מסתכם ב-5 מליון לירות ומיליון לחקלאות - ב-2,5 מליון לירות בלבד. מני שואל: כיצד יתכן שהמסרמי לחקלאות יהיה יותר קטן מהמסרמי לתעשייה?

4. בנואמו בכנסת אמר שר סוציאליזם שסדר המסחר

והתעשייה נותן עדיפויות ויתרונות לכל מיני מפעלים, ובייחוד למפעלים מהקטור האסתדרותי. מני נדהמת לשמוע על הקלות והעדפות הדוחקות את ההון הפרטי. הייתי רוצה לדעת אם נכון הדבר.

5. האם ידוע לכם כמה מהעולים החדשים נקלטו

בתעשייה ובמלאכה? מני יודעים על 31 אלף מטפחות בהתישבות. הייתי רוצה לדעת מה מספר העולים החדשים שנקלטו בתעשייה ובמלאכה.

מ. קלמר:

(א) האם באקטבות להון חוזר לתעשייה כלולים סכומים מיוחדים להגברת התעסוקה?

(ב) האם שר המסחר והתעשייה אינו חושב שכן הראוי

להקציב סכומים מסויימים למנוע פליט פועלים מהתעשייה?

(ג) האם הובטחה הכשרות של הבשר העוטר להגיע מאמריקה?

(ד) האם הגבינה שנתקבלה מאמריקה ותחולק בימים

הקרובים היא כשרה או לא?

(ה) מהו מצב ההזימנות מהסלומים, ומה מספר הבקשות

שהוגשו?

מתי חושב שר המסחר והתעשייה ימצא גידו החמר

י. פורדר:

על מזון התסלומים ועל הסכומים הדרושים להסקעות

בוספות?

א. האם קיים מחקר על מצב המחירים של התוצרת

י. ספיר:

החקלאית והתעשייתית על בסיס השער הרשמי של לירה

ושמונים הדולר?

(ב) מתוך מכלול המוצרים התעשייתיים, איזה מוצרים

מתקרבים לשער של לירה ושמונים ואיזה מוצרים מתרחקים שיער זה?

בפעין המסרמי לקמעונאים, לפני שבה שר האוצר

התנגד לכך מתוך הנחה שבמבאים של אז אמרתי כזה היה שבדיל את הנסיות

האינפלציונית. עכשו הסגב טובה, ואם אז היתה הצדקה לטענה זו, הרי כיום היא איננה.

א. הרצפלו: שר המסחר והתעשייה דבר בכנסת על ריאורגניזציה במסדר המסחר והתעשייה. נדמה לי שאלה זה של ריאורגניזציה היא חיונית והכרחית ביותר כדי להקל על הטובים למסדר זה הן מבחינת הזמן והן מבחינת מספר המוסכים המספלים בכל ענין וענין. הייתי רוצה לדעת מה נעשה בכיוון זה.

ב. אפרתי: האם שר המסחר והתעשייה מביא בחשבון את בעיית פיזור האוכלוסיה לגבי התעשייה?

ג. הא: עומדים להקים מחסני מלאי גם במפעלות האיזוריות, או חושבים להסתפק בהקמת תחנות קטח באיזורים מסויימים?

ד. האם: מספלים בשבוי איבדכם הירקות?

ה. האם: שר המסחר והתעשייה לוקח בחשבון שכתוצאה מיבוא הנסר ירד מחיר בשר העוף, וכתוצאה מכך יהיה צורך בטובסידיה נוספת לביצים וחלב?

ו. בדר: הייתי רוצה לקבל אינפורמציה על שיטה מתן רסיונות יבוא וייצוא, ומה טיבת הפוטנציות בשיטה זו.

מה מקומו של המסחר במסדר המסחר והתעשייה, שלמטעם מיוצג רק בחטיבת המחירים, ומה חושב השר לעשות בעתיד למען המסחר?

מהו הפיגור כיום בביצוע תקציב המיתווה לתעשייה?

ז. בהיר: מה הפרט בין ההיר חלקי חלוף האו"ל ובין מחירים לצרכן בארץ?

ידוע כי בעונת פרי ההדר מחירי התובלה הימית לגבי סוברים אחרים הם גבוהים מאד. האם מסדר המסחר והתעשייה אינו מתכוון להקים זרוע מיוחד לענין התובלה הימית, על מנת לא להשאיר את הענין בידי חברות הספנות בלבד?

ח. אבריאלי: מה ההפרש בין מחיר המפירה של התוצרת החקלאית המקומית ובין המחיר שבו היא נמכרת לצרכן?

ט. שר המסחר והתעשייה פ. ספיר: אם כי אני סירון במסדר, אשתדל לענות על כל השאלות, שלמטעם צריך היה להפנותן לאותם אנשים שיטבו 3-4 שבועות במסדר זה.

לשאלתו הראשונה של ד"ר בדר, מדוע הוגדל תקציב מסדר המסחר והתעשייה כאשר הסגמה היא להקטין את התקציב - אני מצטער שד"ר בדר לא קרא את העובדות כפי שהן מופיעות בדברי המסדר. בדברי המסדר מופיעים הסעיפים הבאים: תוספות בעקבות ההתיקרות - 380 אלף לירות, פעולות - 319 אלף לירות, אמצעים ובטול פעולות 114 אלף לירות, פנויים באדמיניסטרציה והקטנת המנגנון - 110 אלף לירות.

ב-1.1.55 מנה המנגנון 1188 עובדים, והרכב הגילים בו הוא הגבוה ביותר בין כל המסדרים, כי בזמנו מנה המנגנון 3200 איש, ואם שוחררו 2000 איש טבעי הדבר שלפי הנוהג יצאו הצעירים. מתוך 1200 פקידים ישנם 96 פקידים בגיל 60-80, 320 פקידים בגיל 50-60, והצעירים מהווים רק 20 אחוז מכל המנגנון. וכמובן שאינה דומה עבודתו של איש

אל בן 60 לעבודתו של בן 20 עם כל רצונם הטוב של הטוב של העובדים.
בעיה זו של בני 65-80 נדונה עם נציבות המנגנון. יש ביניהם הטוענים:
אנו מודאגים על פנסיה, העבודה היא חיינו. אנו הצבנו לעצמנו מטרה
תוך שנה זו לשחרר עד 100 איש. בעיה בפני עצמה מהווים החוזרים מהצבא.
במסך 4 החדשים האחרונים חזרו 10 אנשים מהצבא ואנו היינו נאלצים
לקלוט אותם. בכל אופן, תוך פרק הזמן שאני נמצא במשרד קטן המנגנון
ב-30 עובדים נטו, וכיום סונה המשרד 1158 עובדים.

אשר לסעיף הפעולות, הגידול ב-320 אלף לירות
בא כתוצאה מהרחבת הפעולות בשטח מחקר הטרוקים, ירידים בינלאומיים,
משלחות מסחריות, סרטים לעידוד הייצוא, עריכת קטלוגים וכו' שחברי
הכנסת מרגישים לדבר עליהם.

פרט לתוספת היוקר חלה הגדלה רק בסעיף הפעולות.
ובמנגנון יש מגמה לצמצום מבלי לצמצא את הפעולות.

ד"ר בדר טאל - מדוע מקפח המשרד את המלאכה.
אני מעריך את מספר בעלי המלאכה בארץ ב-30 אלף, ואינני מוטרד כי מה
שאנו עושים הוא מספיק. אבל אם בשנה שעברה הוקצב לבעלי המלאכה סכום
של 200 אלף לירות, הרי השנה הקצבנו 500 אלף לירות לסבירות, ונוסף על
כן בעלי המלאכה מקבלים הלוואות מתקציב הפתוח הן לגבינים והן להתקנת
ציוד כמו בעלי תעשייה אחרים.

אין קשר בין 500 אלף לירות כהון טביות לבנק
המלאכה, ובין הסכום הדרוש לבנק למסון הלוואות לתשלום מס הכנסה.
הסכום שהוקצב השנה להלוואות גדול פי שניים וחצי מזה שהוקצב בשנה הקודמת.

מר גלקסון: בשנה שעברה הוקצב סכום של 100 אלף לירות כהון
טביות והשנה - 500 אלף לירות.

שר המסחר והתעשייה פ. ספיר: היינו - פי 5. ואם, מר סוזאייב, התחלת
במעשה טוב, אנו מטשיכים בו.

לשאלתו של ד"ר בדר - איזה מפעלים מקבלים הלוואות
מתקציב הפיתוח - השנה נחלק הלוואות ל-226 מפעלים בסכום של 11 מליון
לירות. בסכום זה מופיעים בעלי המלאכה כיחידה אחת, אבל יחידה זו כוללת
עשרות רבות של בעלי מלאכה. אנו רוצים לסיים את סתן הלוואות שהובטחו
על ידי המשרד בהנהלתו של מר ברנשטיין. ב-4 החדשים האחרונים הקצבנו
8 מליון לירות מהתקציב הרגיל להון חוזר ולהון חוזר לייצוא. בסוף
שנה זו - בניגוד למה שהיה מקובל בשנים קודמות - נגמור לשלם כמעט
לכולם - פרט למליון לירות - את כל ההקצבות שאושרו עד 1.4.56. אנו
נכבד גם את ההבטחות שנבנו על ידי המשרד לגבי 1956.

מר סוזאייב: האם יחוסלו כל הפיגורים בשטח זה?

שר המסחר והתעשייה פ. ברנשטיין: עד לשנת התקציב החדשה יחוסלו כל
הפיגורים פרט למליון לירות. עד 1.3.54
שולמו למפעלים 7,7 מליון לירות ו-2,550,000 לירות להון חוזר לייצוא.
נוסף לזה שולמו 1,890,000 לירות לתערוכה ואנו מקווים. עד סוף בשלם
1,3 מליון לירות ובאפריל תשאר יתרה של מליון לירות.

כקנה מידה לסתן הלוואות חשפים 3 סימני היכר:
יצוא, הקטנת היבוא והגורם הבטחוני.

הפרוצדורה לאיסור הבקשות להלוואות היא זו:
קודם כל בודקים את הבקשה המוחתמת ל המשרד, אחר כך עוברת הבקשה
להנהלת המשרד והיא המחליטה. אנו הצענו להתאחדות בעלי התעשייה, לחברת

העובדים ולבנקים להקים טוענה מייצגת לסתן ההלוואות מתקציב הפיתוח.
הבו עושים הכל כדי להקל על הפרוצדורה. ההלוואות נתכות על ידי אוצר
התעשייה, בנק הפועלים ובנק דיסקונט, והבו לוחצים עליהם שיקלו גם
הם עד כמה שאפשר על הפרוצדורה.

אשר לאשראי, ישנם 3 סוגים של אשראי, כולם
רוולוינג והם נתבים או לתעסוקה, או להון חוזר או לייצוא.
ב-1953/54 הקצב סכום של 1,5 מליון לירות להון חוזר לייצוא, וקבלנו
מהבנקים סכום מקביל של 1,5 מליון לירות; בשנת 1954/55 הקצב סכום
של 1,6 מליון לירות וקבלנו מהבנקים 1,6 מליון לירות. בשנת 1955/56
הוקצב סכום של 2,5 מליון לירות והבנקים הקציבו רק 2 מליון לירות. היינו
להון חוזר לייצוא עומד. סכום של 10 מליון לירות. אם נוסף לזה
את הסכום של 1,5 מליון לירות ישנו בותבים ו-1,5 מליון לירות שהבנקים
נותבים, יעמד לרשות ההון החוזר לייצוא סכום של 13 מליון לירות, וזה
מינו כולל הסדר עם בנק ישראל על 5 מליון דולר לקביית חטרי גלם
לייצוא תעשייתי, ומינו כולל את ההלוואות לטוענת סיווג מרי הדר.

אשר להון חוזר לתעשייה, בשנת 1952/53 הקצבנו
960 אלף לירות, והבנקים לא הוסיפו ולא כלום. ב-1953/1954 הקצבנו
750 אלף לירות ובשנת 1954/55 הקצבנו 800 אלף לירות והבנקים נתנו
450 אלף לירות וב-1955/56 הקצבנו 800 אלף לירות והבנקים - 380 אלף
לירות. אולם רואים כי במידה שהסכום שישנו מקציבים הולך וגדל, הסכום
המקביל של הבנקים הולך וקטן. בסך הכל הוקצבו להון חוזר - 4,5 מליון
לירות.

אני מבקש את חברי הוועדה - בהסכמת שר האוצר -
לתקן את הסכום הטופיע בהצעת התקום, במקום 1,5 מליון - 2,5 מליון
לירות. אנו מקווים שנקבל מהבנקים מחצית הסכום - 1,250,000 לירות,
נוסף לזה, יחד עם משרד העבודה - וזו תשובה לסר קלמר - הצענו מליון לירות
לקרן התעסוקה פלוס 750 אלף לירות שמשרד העבודה העביר לתקציב הפיתוח.
היינו - סכום של 1,750,000 לירות לקרן התעסוקה, וגם מה אנו מקווים לקבל
שליש מהסכום מהבנקים.

בטיכום, לרשות התעשייה להון חוזר לייצוא
והתעסוקה עומד סכום של 26 מליון לירות. זה איננו כולל הקצבת דולרים
לחטרי גלם לייצוא ולא גידול האשראי הבנקאי על ידי הפסדה, כי ב-1956
יגדילו את ההון החוזר לחקלאות ולתעשייה בסכום העולה על 10 מליון
לירות.

קלמר: מי קובע את חלוקת הסכומים לקרן התעסוקה?

שר המסחר והתעשייה: עד עכשו נתנו ההלוואות להון חוזר לייצוא לפי
דיסקרציה של הבנקים. הגיעו אלינו תלונות
שהבנקים זוקפים את ההלוואות על חשבון החובות של בעלי התעשייה. לכן
הודענו למנהלי הבנקים שאנו רוצים להיות בעיני, כדי להבטיח סכומים
אלה ינתנו כהלוואות ברוטו ולא בשביל תשלום החובות.

בשאלתי, מה הם היחסים בינינו ובין משרדי אחרים.
בעיני זה אני נוהג על פי המסורת שבה נהגתי בהיותי במשרד האוצר,
עבדתי מתוך שיתוף פעולה הדוק עם משרד החקלאות ומשרד המסחר והתעשייה,
וגם עכשו אנו עובדים מתוך קשר הדוק עם משרד החקלאות.

אשר להסדר התשלומים למגדלי הכותנה, הוסכם
בין נגיד הבנק ובין מגדלי הכותנה, כי המגדלים יקבלו 90 אחוז מערך
הכותנה עם מסירתה, ואני מקווה שאותו הסדר יחול לגבי בטנים וסלק סוכר.

אשר לשאלתו של ד"ר ברוך יחוס למצב ההשקעות, הרי ב-1955 אושרו על ידי מרכז ההשקעות 104 מפעלים עם הון של 14 מליון לירות. עכשו יש נפוי רציני ביותר במרכז ההשקעות, כל הדברים הפקטיביים חוטלו ובשאר רק אלה יהם ריאליים ומשיים. ב-36 מפעלים קיימים הושקעו 8,5 מליון לירותו-10 מליון דולר.

א. בהיר: מפעלים אלה כבר הוקמו או רק אושרו?

סר המסחר והתעסיה פ. ספיר: הפער בין מספר המפעלים האושרו ובין אלה שהוקמו והחלו בייצור צומצם בהרבה. בחודש ינואר השנה אושר 13 מפעלים עם הון של 5 מליון לירות ו-2,5 מליון דולר. כן נתנו המלצות למפעלים בלתי מאושרים בסכום קטן.

אנו נמצאים בתקופה שבה חלים שנויים מדי יום. אילו נמצאנו עכשו באוירה שהיתה בספטמבר 1955 לאיין לי ספק שהיתה חלה עליה בהנאת הון.

ד"ר בדר שאל מה עשה המשרד בשטח הייצור. אני חייב להגיד, כי אם הסנה לא יגדל הייצור, הרי המפעלים שאנו עושים לעידודו עלינו על ערכו. לאחר ההקצבה של 4 מליון לירות שנקצבו בסנה שעברה ו-8 מליון לירות שאנו מקציבים השנה, ושורה ארוכה של הנחות אחרות, לאשר אני מסכם את הייצור התעסייתי בחדשים ינואר-פברואר - עצבות יורדת עלי. אמנם בחודש ינואר עלה הייצור ב-20 אחוז, אבל לפעם זו תוצאה של העליה שחלה בייצור תוצרת חקלאית ויהלומים. בכל יתר הענפים - מוצרי מתכת, מלט, תעסיה קלה, מוצרי עור וטכסטיל - חלה ירידה.

ז. מנואייב: אולי אתה יכול לתת לנו פירוט לפי הענפים?

סר המסחר והתעסיה: יצוא המכוניות ירד מ-1,4 מליון דולר ל-800 מילי דולר; במוצרי מתכת חלה עליה מ-720 מילי דולר למליון דולר; בתעסיה קלה חלה עליה מ-890 מילי דולר ל-935 מילי דולר; במוצרי טכסטיל חלה ירידה מ-1,2 מליון דולר ל-830 מילי דולר. בייצור חקלאי חלה עליה מ-12,7 מליון דולר ל-19,3 מליון דולר, וביהלומים מ-3,1 מליון דולר ל-3,9 מליון דולר.

אנו מטפלים בשאלת הסרבטפורט הימי. לחצנו על הבנקים בענין הרבית ועשינו שורה ארוכה של הקלות אחרות.

הרפיון הכלכלי שאנו מרבים לדבר עליו עכשו יש לו סיבות טובות, אבל אין לי ספק שאחת הסיבות העיקריות היא בכך, שהייצור התעסייתי גדל בשנתים האחרונות ב-200 מליון לירות ברוטו. יש להניח שהוא יגדל בשטחים מסויימים גם בשנת 1956. האפק הנוכח והבריא ביותר לגידול זה הוא - הגדלת הייצור, כי הסוק הקרוטי אינו יכול לקלוט את כל הייצור הקרוטי.

אשר לחברות מסלתיות לייצור, למטעלה אין כל כוונה להקים חברות לייצור. אני אינני מאמין לדבר זה עלול להגדיל את הייצור, חושבני שהוא עלול רק לסבך. אבל המטעלה הציע מרצונה החפסי לתמוך בחברות ייצור שתתארגנה.

אשר לשאלה - מה עושה משרד המסחר והתעסיה לקראת שעת חירום - שאלה זו נוגעת קודם כל לענייני המזון, כי משרד המסחר והתעסיה אחראי גם לאספקת המזון לאוכלוסייה. ואמנם הדאגה העיקרית שלנו היא להבטיח מלאי מזון לשעת חירום. מצב המלאי ל-1.3.56 הוא: חיטה וקטח 100 אלף טון, מלאי מספיק לתקופה של 4-4,5 חודש. הועמדתי בפני בעיה שחלק מהחיטה עלול להתקלקל בחדשי הקיץ. אבל למרות שאין לנו סידורי אחסנה אני סבך שתקלקל חיטה בסכום של חצי מליון דולר, מאשר לא תהיה לנו חיטה בכלל.

לפני כן רשמה מא

ועדת הכספים
6.3.1956

ס.י.

שר המסחר והתעשייה פ. ספיר:

בחודשים הקרובים בקבל כ-50,000 טון חיטה
מחקלאי הארץ. אנחנו נביא עוד חיטה מחוץ-לארץ, כי אנחנו רוצים
לאגור עבור 6 חודשים. השנה יש לנו יכול סבורך.

לגבי 3 מיליון לירות לענייני המסחר ביננו, זה
רק בתקציב הנוסף, לא בתקציב המקורי. את הסכום הזה אנחנו רוצים
לקבל מטרן התמורה של המענק של עודפי מזון, ואנחנו עובדים במרץ
לגטור כמה מאסנים בתל-אביב. אנחנו רוצים לבנות סילו אחד גדול
על-יד תחנת הרכבת בתל-אביב. בירושלים פסלו את זה מבחינה בטחונית,
ואנחנו רגישים מאוד לעניין הזה.

יש עוד כמה סוגי מזון כמו אורז, שמן,
חמאה וסוכר בערך עוד סוף הקיץ. אנחנו עוד צריכים לקבל סכום
המצרכים האלה, והבעיה היא של אחסנה. על כל פנים אבי יכול להבטיח
לכם שאנחנו עושים כל מה שביכולתנו בעניין מזון כדי שיהיה מלאי
בשביל סיניסום שלוש עד ששה חודשים. בתי הקיבול בארץ מהווים
אחת המגבלות לכך.

מצרכים מסויימים חילקנו עבור חודשים
מתוך כוונה טובה להגדיל את הסטוק, זה יכול לתת לנו רזרבה סטויה
של חודש ימים. אותו הדבר בעניין חומרי גלם אחרים, ברזל, חוטים
ומצרכים שהם הכרח לקיום.

אני עובר לעניין אחר - כמה משרדים מסלתיים
מספלים באותה חברה. אני רוצה להגיד לחבר הכנסת בדר ואחרים שהמשרד
שלנו מספל רק בשתיים-שלוש חברות; והן: "אנקודה" ו"עמילון". "אנקודה"
היתה קודם חצי-מסלתיית, עכשיו היא עברה כולה למסללה. נתנו לה
הון פניות והון חוזר והוספנו עכשיו הון חוזר בדולרים. אילו היינו
צריכים לחסל היום את החברה, היינו מפסידים מאות אלפי דולרים.
אנחנו מספלים בחברות אחרות, ונדמה לי שבכל חברה מספל משרד אחד,
חוץ מאשר הבעיות הכספיות שבהן מספל משרד האוצר בכל החברות שהן
גם במסגרת משרדים אחרים.

לסאלותיו של חבר הכנסת ספיר אם היתה הגדלה
בחיבת סחר החוץ. לא היתה הגדלה. אנחנו עשינו ריאורגניזציה
במשרד מתוך מטרה אחת: שלא יצטרכו ללכת במשרדים שונים, והצעת
לבנות את זה במשרד מיוחד יותר גבוה מסבי המשרדים. עשינו עכשיו
ריאורגניזציה שכתוצאה ממנה לוקח הרבה פחות זמן לקבל רשיון. אני
חושב שזה לא צריך לקחת יותר מ-72 שעות, אנשי המשרד אומרים שזה צריך
לקחת בכל זאת עד שבוע ימים. אנשי האוצר המספלים ברשיונות נמצאים
במשרדנו. העברנו את מרכז ההסקעות לירושלים.

צירד ומזומנים, האם יש אבחנה בין שני
הדברים האלה. את רוב הצירד אנחנו מזמינים מגרמניה, גם מארצות
אחרות.

בעניין צירד שילומים מופיעים בתקציב שלוש
מכוסים: בתקציב 1954/55 - 6 מיליון דולר; ב-1955/56 - 10 מיליון;
ובתקציב המוצע כאן עוד 10 מיליון דולר, סך הכל - 26 מיליון דולר.
זה בערך 45 מיליון לירות. מתוך זה כ-15% אנחנו מקבלים במזומן.
40 מיליון יינתנו בקרדיט, זאת אומרת שנוסף ל-26 מיליון המופיעים
בשלושת התקציבים או בתקציב של השנה הבאה או בתקציב הבוסף יהיה סכום
של 14 מיליון לירות שיצטרכו לבקש עבורם אישור תקציבי, אם הכל
יבוצע.

לגבי שלבי המסא ומתן, עד היום בוצעו הזמנות עבור 430 מפעלים בסכום של 15 מיליון דולר. סכום של 2 מיליון דולר הזמנות אושר כבר, ויש סידור כספי עם אוצר התעשיה, אבל העניין נמצא בבירורים טכניים בין המזמין ובין היצרן בגרמניה. יש עוד סכום של 7.5 מיליון דולר שמונה חלק באוצר התעשיה, ויש דיון על הסידורים בין הבנק והיצרן. חלק באישור אצלנו וחלק בבירור.

בהזמנות זו אני רוצה להגיד שזה כבר למעלה מחצי שנה שהסידורים בין חברת השילומים ובין משרד המסחר והתעשיה, מטען הזמן שלוקח הטיפול בבקשות צומצם, בחודשים האחרונים צומצם עוד יותר. בבקשות לצירוף תעשייתי פועלת ועדת משנה של המטה חברים, היא כבר פועלת בשנתיים; ואינני יודע מה היה שם סימן ההיכר של העניין וחוץ מאשר העניין עצמו. אינני יודע על איזה עניין החלטנו ברוב דעות או מה נפטל בגלל נימוקים ענייניים על דעת רוב או טיעונים. אני יודע שהוסכם בזמנו שכל עניין שלגביו יתעוררו חילוקי דעות יוחזר לוועדת הסרים הכלכליים. שום דבר לא הוחזר.

הוועדה הטכנית של השילומים קיימת. איננו קונים שום דבר לפי הזמנה ראשונית. קודם בודקים.

הסדר במסחר והתעשיה הוא זה שכל טביעי הבקשות מוסרים את בקשותיהם למחלקה הטכנית שבראשה עומד המהנדס וירגין, והוא בודק את המפעלים, חשיבותם, יעילותם, ואם הם עולים בקנה אחד עם מה שאנחנו צריכים לעשות. עד עכשיו חטיבת המזון עסקה בזה באופן נפרד. גם את ענייני תעשיית המזון העברנו לידי הרשות הזאת, ועד היום לאחר ניפוי סדר לנו וירגין מבקשים בסך הכל הלוואות בסכום של 40 מיליון לירות, כ-280 מפעלים. זה מחוץ ל-26 מיליון דולר שבביל צירוף שלא יכולים להשיג מגרמניה או בניינים או התקנת ציוד. זה כולל התחייבויות של הנהלת המשרד הקודמת על חשבון 1956/57, שאין ספק שנקיים אותן. על חשבון 40 מיליון הלירות יש לנו בתקציב 15 מיליון, מחוץ לשילומים, מחוץ להון חוזר, מחוץ לקרן תעסוקה ובעלי מלאכה. החלטנו בעניין זה לעבוד בהיקף של 25 מיליון לירות, מסוי בימוקים: (א) זה לוקח זמן בין הגשת הבקשה ובין הביצוע; (ב) סיפר שר האוצר בכנסת שאנחנו מנהלים מסא ומתן עם מספר בנקים על הוצאת אמיסיה של 10 מיליון לירות לצרכי תעשיה בלבד, ואם לא יבוא שינוי, אנחנו בטמאע הדרך עם הבנקים, יש להניח שבראשיית העניין יצא לפועל. חוץ מזה תמיד נמסך התקציב 18 חודש. אנחנו מאמינים שתוך זמן זה יעמדו לרשותנו 25 מיליון לירות, ויש לנו עוד מספר תכניות איך להשיג אמצעים נוספים שבביל צרכי התעשיה. זאת אוטרת במידה שהתעשיה באמת תוכל לקלוט 40 מיליון לירות, נוכל בתקופה מסויימת של 18-20 חודש להעמיד סכום זה לרשותה.

אסרתי מה הסידורים עם הבנקים; שבביל הון חוזר - לירה נגד לירה; שבביל תעסוקה שליש לירה נגד לירה. הפרטנות תינתנה לפי הערך הסוסף. את העקרונות האלה קבענו עם בעלי התעשיה. בנוגע לערך הסוסף לא שמעתי שיש חילוקי דעות בין היצרנים והאנשים שלנו שעושים את התחשיבים.

לשאלתו של חבר הכנסת סונייב, מה גורל המחלקה החקלאית שהותקפה לא פעם. היא נמצאת אצלנו ואנחנו מטפלים בכל העניינים.

מה גורל הטיפול בגידולים תעשייתיים. אנחנו דואגים לקרדיט מבנק ישראל. תוקמנה טוענות בפיקוחם של שני הסרים. על שיתוף הפעולה בין שני המשרדים אינני מתאונן.

ד.י.

איזה שינויים חלו בסגנון. אמרתי זאת
מרכז ההשקעות העברנו, איחדנו כחטיבת יצוא סחר חוץ. הלשכה הכלכלית
עוסקת בענין טפעלים, שאין להניח שאם הסגב ייסאר כפי שהוא שזה לא
יבוצע.

סגב התעסוקה. אחת הסיבות לרפיון היא:
לפי רשימה שקיבלתי מטרת העבודה התעסיה פלטה 2,500 איש בתקופה של
ארבעת האוזשים האחרונים. יש לנו גם עובדות וסטפרים כמה קלטה התעסיה.
זה קטור בעיקר בבנין. אני שותף לחרדה של אלה החוטבים שטסיבות שונות
עלולה הפליטה להיסך במפעלים אלה או בקבוצות מסוייטות של טפעלים
אלה.

לגבי קרטלים, אין לי מה להוסיף על מה
שאמרתי בכנסת, אבל אנחנו בכמה דברים טיפלנו ונטשין לספל בהם, וראוי
חושב שאנחנו צודקים בטיפול בדברים שאנחנו עוסקים בהם שאפשר לקרוא
לזה קרטל או קנוניה.

לשאלה נוספת של חבר הכנסת סוזייב. אני
מעיד שבשבילי בעבודה ובמסרד שלנו קנה מידה איננו קיים. אין המסרד
מדיף איזה שהוא סקטור אחד על מסנהו. אין המסרד נושא פנים לטשביר
או לתבונה.

אשר לענין הדיקטים. אני רק ארבעה חודשים
במסרד, ואתה אמרת שהענין קיים שנתיים. אז אינני יודע טדוע לא
סידרת זאת, אבל אני רוצה להגיד מה אני עושה בענין זה. יש שלושה
מפעלים: אחד באפיקים, מפעל שני מסותף, ומפעל שלישי פרטי על-יד פתח-
תקוה. שלושתם לפני חודשים שלחו לי סברק להיזהר ולא להוציא רשיון,
לא נתן רשיון למפעל רביעי שמרכז ההשקעות איסר אותו. לא גבהלתי
מהסברק. ביקשתי לבדוק את הענין לגופו, ובודקים אותו. אם
יתברר שעל-ידי הקמת מפעל רביעי אנחנו מטבכים את עצמנו עם היצוא ואלה
יתחרו ביניהם קודם בחוץ-לארץ - עכשיו הם הפטיקו את ההתחרות ביניהם -
הענין יעטור לדיון. אני מצטער שבטשן שנתיים לא הצליחו לגטור את
הענין.

עניני היקב. נכון שחבר הכנסת סוזייב התנגד
להקמת היקב, והיתה ועדה של ברוטטיין ונפתלי, ובשלב מסויים נשאר תיקו.
עכשיו הענין ייבדק. בינתיים עמדנו לפני פתרון אחר, כי יקב שעומד
באמצע בנייתו רצה לעשות סותפות עם "תבונה". אנחנו נצטרך להכריע
אם יש צורך ביקב שלישי או לא.

אין כפילות בין חברות הסילומים; יש הידוק
הקשרים והבנה.

בענין מרכז ההשקעות אני מטפל, והופעלו
ההקלות הנוטפות.

נשאלתי על הקמת תעסיות טטלכתיות בשרשרת
של הקמת טפעלים תעסיתיים. אני אומר: רק כאשר אחרים לא ירצו לאקיים,
לא יוזמה פרטית וללא הלוואות טטלכתיות - רק אז אני בעד טפעלים
טטלכתיים. אני בעד יוזמה פרטית, אני חושב שהיא יותר יעילה טכל
מפעל טטלכתי. אבל תעסיה צבאית אין סוטרים לכל מי שרוצה להקים. טעם
עסקתי בזה, הלכתי ללשכת המסחר, לא הצענו להם להטקיע טיליונים אלה
שיתנו קצת הון, והיתר יקבלו הלוואות. הלכתי לכל מיני טקוטות,
והיחדי שהטקיע איזה טכום היה, טולל בונה. רק טתוך חוטור ברירה
צריכה הטטלה להקים טפעלים.

ס.י.ד.

בקשר להגדלת היצוא, לטרות שהחודשיים הראשונים אינם טעוודיים ביותר, עשינו לנו תכנית ליצוא שאנחנו רוצים להגיע אליה בהגדלה של 10 מיליון בתעשייה, 7 מיליון בהדר ופרי-הדר, ו-2-3 מיליון ביהלומים וטעופים אחרים. בחודש האחרון החזרנו רשיונות על קרוב ל-3 מיליון דולר. היה בענין זה גם קצת רצון רע, ואנחנו סובסים לבדוק את הענין בעד כל שש השנים שעברו.

נכון שיצואנים הביאו סחורות בשביל יצוא, ומכרו את הסחורות כאן. אנחנו עושים עכשיו רסטורציה של כל השנים, יושבת קבוצת אנשים במטל, ותוך ששה שבועות תהיה רשימה גמורה. חלק כבר הזמנו, וחלק אטרבו שיחזרו לנו את ההפרט וחלק התחייב, נתן שטר טחודש, ומאחר עכשיו מקפידים יותר על הענין הזה. אנחנו רוצים להפסיק את הליבה ליצוא שהיתה קיימת בענין זה, כי אין זה מועיל ליצוא ולא לשום דבר אחר.

אסראי לקטעונואים. בתקציב אין לזה אמצעים. אבל אנחנו רוצים לעשות משהו בשטח זה. פנינו לבנק לאומי והוא הסכים לתת לנו תשובה. אנחנו רוצים ליצור קרן לאסראי לטחוד הזעיר. גייבני יודע מה יהיה הסכום הראשון, אבל בענין זה, כמו בעניני היצוא, מי שפאטטין תהיינה הנחות בנספות יהיה יותר קל, טסלה את עצמו ואת האחרים. הצרה בטחוד הקטעונואי היא שהוא גדול מעל ליכולת. אם יש 400 חבולות לדגים בתל-אביב, זה טקסה. אני נתתי הוראה להפסיק הוצאת רשיונות ברור לי שחצף מיליון לירות לא יעזרו לקטעונואות, הקטנת מספרם חשובה לענין.

לא שמעתי שקיימת בעיה שאיננו רוצים לאפשר להזמין סחורות שהשילומים באמצעות סוכנים. להיפך, אטרבו שאם יש ציוד שאפשר ליצור אותו בארץ ורוצים להביא אותו טגרמניה כי שם יש אסראי, נעשה סידורים שיקבלו את חומר הגלם באותם התנאים שהם ניתנים למי שהזמין ציוד בשילומים.

מה היחס בין הרשיונות ובין המוצרים הסיוצרים בארץ. אנחנו בעד תוצרת הארץ, אבל עד גבול מסויים. גם בענין זה סצאתי דבר טוור. יש שמונה ועדות לתוצרת הארץ. אנחנו כבר איחדנו שלוש ועדות, אחת על-יד סטרדנו, סטרד העבודה וחברת השילומים, זה יותר מועיל לענין. עכשיו לרגל הענין של הפרטיה התחלנו לבדוק כמה דברים, ובטקרים מסויים זה נורא, כמה לירות עולה לנו הדולר הבאסן. אותו הדבר קיים בטוצרים ישראלים סמגיעים ל-6, 7 ו-8 לירות הדולר, והיה לי דין ודברים עם בית-חרושת אחד שהודעת לי שזה לא ייתכן, הוא הוריד בינתיים 7%-8%. אסרתי פעם בכנסת שאני אהיה בעד הבאת מוצרים טחוץ-לארץ, אם זה יהיה בשביל לחנך או בשביל להוריד סחירים.

לגבי רשיונות, ט-1954/55 אין רשיונות בשוק. היו רשיונות יבוא ללא תשלום. רשיון ביתן ל-6 חודשים. עכשיו זה יותר סצוטצט. במידה שנכריז על נורטליזציה של כמה סידורי יבוא, זה יצטמצם עוד יותר, כי אנחנו נבקש ערבות של 10% שהוא יוציא לפועל את היבוא. על כל פנים אנחנו כשתדלים ומצמצמים עד כמה שאפשר את מספר הרשיונות.

נשאלתי מה מספר המוצרים שחיסלנו את יבואם. אנחנו סביאיים לארץ 1,300 פריטים. מתוך זה חיסלנו יבואם של 91 פריטים בסכום של 14 מיליון דולר. ב-1954 צטצנו יבוא של פריטים ב-33 מיליון דולר. אבל המספרים האלה אינם אומרים הרבה, כי צריך לקחת בחשבון שב-1949 הבאנו בעד 700,000 נפש, והיום אנחנו סביאיים בעד 1.7 מיליון נפש. ההיקף בכל זאת הוא קצת אחר.

יבוא עוליים. אנחנו תחת לחץ הלכנו אז להסדר של סכום גדול לכל עולה. אבל התברר שהיו מספר אנשים שעסקו בזה בצרפת, בטרקו ובטקוטות אחרים, והקטנו את זה עד 3,500 דולר.

ט.י.

ענין הבשר. העובדה היא שקילו בשר עולה עכשיו במחיר 6.5 לירות. זהו אחד מטקורות השחיתות. אנחנו רוצים לספוג קצת כסף. הכוונה היא להוריד את זה עד 5 לירות לקילו, וזה עלול לתת לנו טפיגת כסף של 20 מיליון לירות. שר החקלאות הציע שבניא חלק אוי בטביל לפטם כאן, ואנחנו מטפלים בזה. לא עשינו את הענין מתוך כוונה להכביד על החקלאים, אלא מתוך כוונה שיהיה יותר טזון, שיהיה לנו כסף לתקציב הפיתוח, שיהיו לנו סכומים אחרים וזה יטמט לטטרות וטובות.

אפרתי שאנחנו מנהלים טשא וטתן עם בגיד בנק ישראל על הגדלת האסראי. גם דעתו היא שצריך להרחיב את האסראי לתעשייה וחקלאות.

אינני יודע מה אפשר עוד, אנחנו עושים הכל כדי להגדיל את כמות הטזון המיוצר בטקום, ואם אפשר לעשות שיסוריה נוספים. בתי-החרושת לשיסורים מתאוננים שהם עובדים רק חלק מהזמן, כי אין להם טטפיק חוטר. אם יהיה עוד חוטר, אין דאגה שהם לא יעבדו אותם ונעזור להם בזה.

אין יסוד להרגשה של קיפוח שהתעשייה מקבלת יותר הון חוזר מאשר החקלאות. האמת היא ששניהם אינם מקבלים מה שהם רוצים לקבל.

לשאלה נוספת של חבר הכנסת טווייב: בשנתיים האחרונות טעריכים שמספר הטועסקים בתעשייה גדל ב-20,000 איש, כולל מלאכה, תעשייה וטטביב לתעשייה. היו 115,000 איש, עכשיו זה 155,000.

אני יודע מספר גדול של בתי-חרושת שהרבה עולים חדשים עובדים בהם על-יד מכוונות די טורכנות. יש מפעלים טעובדים בהם רק עולים חדשים.

לחבר הכנסת קלטר עניתי בענין כספיים לתעסוקה, שאנחנו עובדים מתוך קטר עם מסרד העבודה. אינני יודע אם הכל ניתן להיעשות בכסף.

הבשר יהיה כטר. הטטנו רבנים בטביל להטגיה על כטרות הבשר. לא הבאנו גבינה אחרת טזו שהיתה עד עכשיו. אני יודע שהיא לא טרפה.

לחבר הכנסת פרדר: אני טביח טכעבור טשה חודשים נוכל לרכז את התכנון הראטוני של מה טעוסקות בו 12 חוליות תכנון טונות. הבעיה היא לא רק התכנון. אנחנו טתכננים בראש וראטונה את ענף הטכטטיל, כי אנחנו רוצים טעבור טלוט-ארבע טנים כרכע טיליון דונם כותנה, והצריכה בטבילנו היא רק 60,000. אינני טעלה על הדעת טנוכל לייצא כותנה. עכשיו הולכים וטוקטים מספר בתי-חרושת לטכטטיל, טנים בירושלים, אחד בלכיש, ומגדילים גם את בית-חרושת, אטא. חטשה-טשה בתי-חרושת הם של הטקטור הפרטי. חוץ טזה אנחנו טתכננים את ענין שיטורי הטזון, בעיקר טוצרים נוטפיים או של עדרים וגם ביתר הטטטטים.

חבר הכנסת טפיר טאל אם קיים טחקר לגבי ההפרט בין השער הרטטי בחקלאות ובתעשייה. חוטבני טבתעטיה הטצב יותר גרוע מאשר בחקלאות. אין בדיקה, אבל על פי ההרגשה דוטטני טזה כך.

חבר הכנסת הרצפלד, כל ההטדרים שביקשת הם בתהליך של גיצוע.

לשאלתו של חבר הכנסת אפרתי, האם לוקחים בחטבון פיזור הטוכלוטסיה. בטבוע הבא תתקיים פתיחת בית-החרושת ליהלוטים בבאר-טבע, ויש עוד בית-חרושת בלכיש ובצפת. אנחנו רוצים להעביר את בית-חרושת צד לבצרת.

ס"י.

את המחסניה בונים על-יד תחנות הקסה. אני עוד רוצה לבדוק את הטוטחים אינם צודקים. הם אומרים שזה לא בא בחשבון, כי זה לא מסקי.

לחבר הכנסת בדר: אנחנו קפרסטים את הרשיונות. רק השבוע התפרסמה חוברת של כל הרשיונות שניתנו בזמן האחרון.

חבר הכנסת בהיר שאל בענין חלקי חילוף. חלפה התקופה ששילמו בעד דולר שש-שבע לירות.

אנחנו עוסקים בבעיה של תובלה ימית, יש לי דין ודבריה קשה עם החברה הימית הלאומית צי"ם שצריכה להיות יותר גמישה. אני סומך גם על חברות אחרות.

שאלת מנהל "עטיזון" זו פרשה אחרת. הוויכוח הוא על היעילות. בגמור ענין זה בימים הקרובים, או שלא בטובה מנהל שיטמם כדחליל.

היו"ר י. גורי: אני מודה לשר המסחר והתעשייה.

אני רוצה להברא בפני חברי הוועדה כמה ענינים שעסקו בהם ועדות כשנה שבחרנו. ועדה אחת צריכה היתה לעסוק בשאלת מסר הירדן וענין נכי המלחמה עם הנאצים, והוועדה השניה - בענינים שונים שתי הוועדות התחילו לפעול ויש כבר תוצאות.

חוק התקציב מס' 4 בתקבל בוועדת המסנה, אבל בסעיף אחד אני חושב שנצטרך להכניס איזה תיקון טכני בלבד, סעיפו לעות גסה כאשר דיברנו על זמן הפרסום של התקציב, אפר לנו היועץ המשפטי. היה כתוב "חודשיים לאחר קבלת החוק". אמרתי שזה יותר מדי, ובכך נמסר שאפשר להסתפק בנוסח הקבוע בחוק, עשרה ימים. זה לא חל על חוק תקציב, אלא על חוקים אחרים. מה שנוגע לחוק זה - אפשר לפרסמו, אבל אם נפרסם פה, לא ייתכן לפרסם חוק מספר 4 לפני שאר החוקים. אז טוכרחה להיות התאמה. מקרה את סעיפי החוק ונצביע עליהם.

סעיף 1.

היו"ר י. גורי: חברי הכנסת בדר וסוזייב מציעים להפחית לירה אחת, שבמקום 23,550,000 לירות יבוא 23,549,999.

ה צ ב ע ה

הצעתם של חברי הכנסת בדר וסוזייב - לא בתקבלה.

הצעת הממשלה - בתקבלה.

סעיף 2.

ה צ ב ע ה

סעיף 2 בהצעת הממשלה - בתקבלה.

סעיף 3.

היו"ר י. גורי: חברי הכנסת בדר וסוזייב מציעים לטחוק את הסעיף, ובמידה שהצעתם זו לא תתקבל, יש להטעם אלטרנטיבית לטחוק את הסלים, אף אם נתקבלו או הוצאו לפני תחילתו.

ה צ ב ע ה

הצעותיהם של חברי הכנסת בדר וסוזייב לא נתקבלו.

ד.א.ד

ועדת הכספים
6.3.1956

סעיף 4

חברי הכנסת בדר וסוזייב מציעים למחוק את הסעיף.

היו"ר י. גורני:

ה צ ב ע ה

הצעתם של חברי הכנסת בדר וסוזייב - לא בתקבלה.

הסעיף כפי שהוצע על-ידי הממשלה - ב ת ק ב ל.

סעיף 5

ה צ ב ע ה

סעיף 5 כהצעת הממשלה - ב ת ק ב ל.

סעיף 6

ה צ ב ע ה

סעיף 6 כהצעת הממשלה - ב ת ק ב ל.

חברי הכנסת בדר וסוזייב מציעים שאת ארבע הלירה שגורעים מהכנסות, להפחית גם מהוצאות.

היו"ר י. גורני:

ה צ ב ע ה

הצעתם של חברי הכנסת בדר וסוזייב - לא בתקבלה.

הצעת הממשלה - ב ת ק ב ל.

אני רוצה להביא לפני חברי הוועדה את הסיכוסים בענין מספר הירדן. יש הצעת רוב והצעת מיעוט. הצעת הרוב מוסרת: כיום יש בארץ תש"ז (22.2.56) העבירה הכנסת לוועדת הכספים את שאלת גורלם ומצבם של שרידי מספר הירדן, שהועלתה כהצעה לסדר היום על-ידי חבר הכנסת איכילוב.

היו"ר י. גורני:

ועדת הכספים דנה בשאלה זו - בהשתתפות שר האוצר, וקיבלה את הסיכום דלהלן:

(א) הוועדה קובעת כי הנהלת הארנובה נהנה כאוהק בשאלת הפיצויים לנפגעים במספר הירדן.

(ב) מאחר שחוקי הארנובה ותקנותיה אינם מאפשרים שיעור מוגדל של פיצויים, מחליטה הוועדה - בהסכמה עם שר האוצר - להקציב מתקציב המדינה לשיקום וסידורן של אותן המשפחות שמספר הירדן שפרט בנו על סידורן, עד סכום של 40,000 לירות.

סכום זה הוא נוסף לסכום שנקבע כתשלום פיצויים על-ידי הנהלת הארנובה.

(ג) בהתאם להצעת שר האוצר יברר משרד האוצר את אפשרויות השיקום והסידור של המשפחות הנדונות, תוך חודש ימים, וימסר לוועדת הכספים הודעה על התכנית ועל ביצועה.

ט.י.

הצעת הטיעוט של חברי הכנסת ספיר ובדר אומרת:
הוועדה מביעה את צערה על הסבל שנגרם למשפחות
סטר הירדן בגי קבלת הפיצויים בזמנה, שלא באשמתן.

הוועדה קובעת שהסכומים שהוצעו למשפחות הנ"ל
לתשלום מין גמם מסוים פיצוי לנזק החומרי שנגרם להן. מאחר שחוקי הארנונה
ותקנותיה אינם מאפשרים שיעור מוגדל של פיצויים, החליטה הוועדה בהסכמת
שר האוצר להקציב מתקציב המדינה סך 40,000 לירות, נוסף לסכום הפיצויים
שהוצע לאחרונה על-ידי הארנונה למשפחות הנ"ל, לשם שיקומן וסידורן.

בהתאם להצעת שר האוצר הוטל על האוצר לברר את
אפשרויות השיקום והסידור של המשפחות ולקבוע תוך חודש ימים, יחד עם ועדה
מנוצטת שתיבחר, את תכנית השיקום והסידור אשר תבוצע על-ידי משרדי הממשלה
המתאימים."

היו"ר י. גורי: אני מציע לוועדה לא להיכנס לוויכוח נוסף, אלא
להצביע על סתי הנוסחאות.

ס. חזני: אני מבקש לדחות את ההצבעה לסחר.

היו"ר י. גורי: טוב.

דבר שלישי: העבירו אלינו בסדרת ההצעות השונות
של העברות מסעיף לסעיף, הצעה של העברות שונות בתקציב סבך המדינה.
הוועדה אישרה אותן פה אחד, ואני מציע גם לוועדת הכספים לאשר אותן פה
אחד. אעמיד זאת להצבעה.

ה צ ב ע ה

ההצעה בתקבלה פה אחד.

היו"ר י. גורי: עוד שני דברים שוועדת המסנה טיפלה בהם: אולם
נסתייטו, אבל דבר אחד אולי נוכל לסיים.

טיפלנו בתיקון שהוצע על-ידי משרד המספטים. לאחר
סתייטנו את הדיון בחוק הארנונה, משרד המספטים ראה שיש בו חסר והציע
להשלים אותו. ועדת הכספים החליטה כי דין מבנה סאגר, ברית טיים,
טגדל טיים, טגדל תחסיץ ובור תחסיץ יהיה כדן בנין, אולם לא קבעה כיצד
יעריכו מבנה סאגר כזה לצורך תשלום הארנונה. טוצע איפוא להעריך מבנה
סאגר כערכו לבעליו בשעת רכישתו, בניכוי הפחת המגיע מסבו, עד טכסיטום
של 50%.

התעורר ויכוח בוועדה, וחלק מהחברים טען שעל-
ידי כך אנחנו טעלים את ערך המבנה הזה. חבר הכנסת דיין תבע לרמות את
המבנים האלה כבנין, ועל-ידי הוא ייהנה מהערכה יותר בסוכה. התשובה של
שלטונות הארנונה היא פשוטה מאוד: במידה שיעריכו בסכום יותר קטן, וזה
יכול להיות הפרש ניכר במקרים מסוייטים, במקרה שיהיה נזק הוא יקבל. כל
רכוש שטעריכים אותו יותר יקבל במקרה נזק כפי שטעריכים אותו. אני
מציע שוועדת המסנה תחליט בענין זה סופית. משרד המספטים עוד יביא חומר
נוסף.

יצ בדר: דעתי תמיד היתה שבמתקני הטקיה, עד כמה שהמספים
נטוכים יותר, זה יותר טוב.

היו"ר י. גורי: מה שוועדת המסנה תחליט, זו תהיה החלטה סופית.

הוא הדן בנוגע לצו של טכס שמטפל בטלווה
דברים. ביקשו אינפורמציה מטלוונות הטכס והם יביאו אותה סחר. במקרה
שהוועדה תחליט פה אחד - כוודאי טוב; במקרה שיהיו חילוקי דעות, אני מבקש
לחסור יפוי רוח לוועדת המסנה להחליט.

ד.י.

ועדת הכספים
6.3.1956

ג. סוזניב:
בזמנו הסכסכו לדחות את הדיון בהכנסות כשהגענו
לסעיף מס רכוש ומס הון, והודיעו לנו שרף
נסע לחופשה ונני אפטר לדון בזה בהעדרו.

אינני רוצה להאמין למה שנספר לי, אבל מחובתי
לספור זאת כאן. אמרו שאין זה טקרה שדווקא לפני שאנחנו התחלנו לדון
בסעיף המסוכן ביותר והעלול לעורר ויכוחים טרובים בוועדה, האיש המדובר
שתמיד שימש כסטל באחריותו הציבורית ובהתמסרותו לעבודתו, שלא היה עוזב
את הדיונים בוועדה על דעת עצמו ויוצא לחופשה, דווקא כשאנחנו דנים בתקציב,
אמרו שלא רצו שבשלב זה יתחילו לדון במס רכוש, זה יגזול הרבה זמן, אז
טוב לנו לגמור את התקציב קודם, וביום האחרון יבוא סר שרף ואז יגמרו
גם את העניין הזה. אינני רוצה להאמין בזה, אבל כל העניין הוא סגור לנו
בסדר, ובשלב זה אני רוצה לדעת מתי אנחנו נדון בסעיף מס רכוש.

הי"ר י. גורי:
זוהי אמירה אנונימית, לכן אני יכול לומר שמי
שאמר זאת הוא אחוז מחשבות דיאבוליות. האמת היא
שאני באתי בתרעומת לשר האוצר על כך אף על פי שידעתי שלמר שרף יש ביטוח
סדוע נסע לטבריה. ביקשתי לאפשר לנו להמשיך מבלי לפסוח על הסעיף, אז
הוכרר שאין לאוצר רפרנט מתאים אחר בעניין זה. סר האוצר טילפן ללבריה
וביקש ממר שרף להחיש את שובו, ונקבע שבסוף השבוע הזה לכל המאוחר. אני
חושב שהכרחי שסעיף זה יעמוד על סדר היום ביום א'.

י. ספיר: סר האוצר עצמו יודע את העניין.

הי"ר י. גורי: סר האוצר אומר שאין הוא יכול בעצמו להרצות
על כך, כי יש פה הרבה פרטים ויכולים להציג
שאלות.

הישיבה נסתיימה בשעה 13.25.